

2011-10-27

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 11-4690

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändringar i regler om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag

Sammanfattning

Finansinspektionen beslutar om ändringar i föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Dessa redovisningsföreskrifter syftar till att uppnå en hög och enhetlig standard i de finansiella företagens externa redovisning. Ändringarna berör samtliga kreditinstitut och värdepappersbolag samt vissa finansiella holdingföretag och vissa filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag.

Rådet för finansiell rapportering har gjort ändringar i sin rekommendation, RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*, vilket har föranlett hänvisningsändringar i redovisningsföreskrifterna.

Sedan årsskiftet 2010/11 finns krav på offentliggörande av viss information om primärkapitaltillskott. Denna information behöver dock inte finnas i årsredovisningar, vilket har föranlett att en bestämmelse om undantag från skyldigheten att lämna information har införts i redovisningsföreskrifterna.

Dessutom gör Finansinspektionen ett antal ändringar av språklig och redaktionell karaktär.

Ändringarna förutses inte ha någon inverkan på företagens redovisning eller processer och system för framtagande av redovisningsinformation, och medför därför inga kostnader av betydelse för företagen.

Ändringarna träder i kraft den 31 december 2011 och tillämpas på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2011 eller senare och på delårsrapporter som upprättas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2012 eller senare.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	4
1.5	Ärendets beredning	5
2	Motivering och överväganden	5
2.1	Upplysningar om likviditetsrisker	5
2.2	Institut för elektroniska pengar och betalningsinstitut	6
2.3	Hänvisningar till RFR 2	6
2.4	Hänvisningar till föreskrifter om offentliggörande av information	7
2.5	Klassificering av finansiella instrument	8
2.6	Redaktionella och språkliga justeringar	9
2.7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	10
3	Förslagens konsekvenser	11
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	11
3.2	Konsekvenser för företagen	11
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	12

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

En tillförlitlig och enhetlig extern redovisning är av stor betydelse för att främja väl fungerande marknader, finansiell stabilitet och ett gott konsumentskydd.

För att uppnå en hög och enhetlig standard i de finansiella företagens externa redovisning krävs att redovisningsföreskrifterna är tydliga och ändamålsenliga och att samtliga hänvisningar är uppdaterade. De ändringar som Finansinspektionen nu gör bidrar till detta.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

För att säkerställa att de finansiella företagens externa redovisning har en hög och enhetlig standard bör, enligt Finansinspektionen, i princip alla finansiella företag tillämpa samma redovisningsregler som de noterade företagen. Dessa regler utgörs av det av EU antagna IFRS-regelverket¹ och rekommendationer och uttalanden från Rådet för finansiell rapportering (Rådet).

Ett företag som är underställt en EU-stats lagstiftning och som har värdepapper noterade på en reglerad marknad i en sådan stat, ska upprätta sin koncernredovisning i enlighet med de redovisningsstandarder som antagits av EU. Dessa är International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) och tolkningar av IFRS utgivna av IFRS Interpretations Committee (IFRIC). I Sverige har Rådet gett ut rekommendationer och uttalanden om koncernredovisning vilka kompletterar IFRS regelverket. IASB och Rådet uppdaterar kontinuerligt sina regler.

Den svenska redovisningslagstiftningen² är till sin karaktär en ramlagstiftning. Denna ramlagstiftning kompletteras av regler från normgivande organ såsom IASB, Rådet och Finansinspektionen.

Företag utanför den finansiella sektorn ska upprätta och offentliggöra årsredovisningar, koncernredovisningar och delårsrapporter enligt reglerna i årsredovisningslagen (1995:1554). Om dessa företag är noterade ska de dessutom tillämpa IFRS standarder och Rådets rekommendationer och uttalanden.

¹ IFRS-regelverket utgörs av ett antal redovisningsstandarder och uttalanden som publiceras av International Accounting Standards Board (IASB). Standarderna benämns International Accounting standards (IAS) och International Financial Reporting Standards (IFRS). Uttalandena benämns Standing Interpretations Committee - Interpretations of International Accounting Standards (SIC) och International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC Interpretations).

² Årsredovisningslagen (1995:1554), lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, och lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

För företag som verkar inom den finansiella sektorn ställs särskilda krav. Kreditinstitut och värdepappersbolag m.fl. ska upprätta och offentliggöra årsredovisningar, koncernredovisningar och delårsrapporter enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL).

Finansinspektionen ansvarar för att utveckla en god redovisningssed för de finansiella företagen i den utsträckning det är påkallat med hänsyn till deras särart.³ Det gör Finansinspektionen bland annat genom Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (redovisningsföreskrifterna). Den senaste uppdateringen av dessa föreskrifter trädde i kraft den 1 januari 2010.

I redovisningsföreskrifterna finns hänvisningar till de regler som gäller för noterade bolag, d.v.s. Rådets rekommendationer och uttalanden om redovisning för såväl juridiska personer som koncerner och IFRS-regelverket.⁴

Undantag och tillägg till IFRS och Rådets rekommendationer och uttalanden görs i vissa specifika fall och kan motiveras av de specifika lagar för de finansiella företagen, eller av annan hänsyn utifrån dessa företags särart. Exempel på sådana omständigheter är kapitaltäckningsregler, speciella rörelseregler, avvikande skatteregler och vissa lätttnadsregler för mindre företag.

När det gäller redovisningen för en juridisk person tillämpas IFRS så långt som det är möjligt med hänsyn till lagar och andra författningar, så kallad lagbegränsad IFRS. I koncernredovisningar ska IFRS tillämpas fullt ut med vissa tillägg.

1.3 Regleringsalternativ

Syftet med redovisningsföreskrifterna är att säkerställa att de finansiella företagens externa redovisning håller en hög och enhetlig standard.

De ändringar som Finansinspektionen gör består i huvudsak av uppdateringar och förtydliganden av befintliga regler. Om syftet med redovisningsföreskrifterna ska kunna upprätthållas är det enda praktiskt möjliga regleringsalternativet att ändra dem. Något annat lämpligare alternativ finns inte.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen får utfärda föreskrifter om kreditinstitut och värdepappersbolags löpande bokföring, årsbokslut, delårsrapporter, årsredovisning och koncernredovisning.⁵ Finansinspektionen har även

³ 8 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078).

⁴ Se de allmänna råden i 2 kap. punkterna 1 och 2 redovisningsföreskrifterna.

⁵ Se 4 § förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och

bemyndigande att utfärda föreskrifter om omfattningen av och innehållet i den redovisning som filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag ska lämna för verksamheten.⁶

1.5 Ärendets beredning

Den 1 juli 2011 remitterade Finansinspektionen ett förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna. Remissförslaget har sedan dess funnits tillgängligt på Finansinspektionens webbplats. 12 företag, organisationer och myndigheter har yttrat sig.⁷

2 Motivering och överväganden

I detta regelärende har Finansinspektionen sett över reglerna i redovisningsföreskrifterna om

- upplysningar om likviditetsrisker,
- institut för elektroniska pengar och betalningsinstitut,
- hänvisningar till RFR 2,
- vissa hänvisningar till FFFS 2007:5, och
- klassificering av finansiella instrument.

I följande avsnitt redogörs för de överväganden som gjorts.

2.1 Upplysningar om likviditetsrisker

Finansinspektionens ställningstagande

Finansinspektionen ändrar inte redovisningsföreskrifterna på det sätt som föreslogs i promemorian ”*Ändringar i IFRS 4, IFRS 7, IAS 32 och IAS 39 – preliminär bedömning om årsredovisning i finansiella företag*”.

Remisspromemorian

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna

Har inga synpunkter.

Finansinspektionen skäl

I en preliminär bedömning som publicerades den 19 mars 2010⁸ uttalade Finansinspektionen att redovisningsföreskrifterna borde innehålla krav på att finansiella tillgångar och inte bara finansiella skulder, ska ingå i den

försäkringsföretag.

⁶ Se 19 b § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.

⁷ I regelprojekt använder Finansinspektionen ofta externa referensgrupper med representanter från berörda företag för att få värdefulla synpunkter. I detta projekt har Finansinspektionen dock valt att inte ha en extern referensgrupp. Anledningen är att de ändringar som nu genomförs i huvudsak är redaktionella och de torde inte medföra några ändringar i sak.

⁸ Diarienummer 10-588

löptidsanalys som företagen enligt IFRS 7 ska lämna upplysningar om. Syftet med tillägget var att läsare av företagens finansiella rapporter ska kunna bedöma karaktären på och omfattningen av företagens likviditetsrisker.

Vid årsskiftet 2010/11 införde Finansinspektionen ökade krav på information om likviditetsrisker genom nya regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering.⁹ Det innebär att mer omfattande information om likviditetsrisker ska finnas offentligt tillgänglig. Denna information bör, enligt Finansinspektionen, vara tillräcklig. Det saknas därför skäl att införa ett motsvarande krav i redovisningsföreskrifterna.

2.2 Institut för elektroniska pengar och betalningsinstitut

Finansinspektionens ställningstagande

Finansinspektionen inför inga krav på redovisningen i institut för elektroniska pengar och betalningsinstitut.

Remisspromemorian

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna

Har inga synpunkter.

Finansinspektionen skäl

Institut för elektroniska pengar och betalningsinstitut skulle tidigare tillämpa ÅRKL. Från och med den 1 juli 2011 är detta ändrat och de ska i stället enbart tillämpa årsredovisningslagen.¹⁰

Redovisningsföreskrifterna ska tillämpas av kreditinstitut och värdepappersbolag, samt vissa holdingbolag och filialer som tillämpar ÅRKL.

Institut för elektroniska pengar ingick tidigare i den definition av kreditinstitut som fanns i ÅRKL. Genom ändringen av denna definition i ÅRKL upphör skyldigheten för institut för elektroniska pengar att tillämpa redovisningsföreskrifterna.

Betalningsinstituten har aldrig omfattats av redovisningsföreskrifterna.

2.3 Hänvisningar till RFR 2

Finansinspektionens ställningstagande

Hänvisningarna till Rådets rekommendation RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*, uppdateras.

⁹ Ändringen genomfördes genom FFFS 2010:12.

¹⁰ SFS 2011:764.

Remisspromemorian

I 2 kap. punkt 5 allmänna råd ströks hela meningen ”IAS 23 *Lånekostnader*, med det tillägg som framgår av punkt 45 i RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*”.

Remissinstanserna

Har inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl

Rådet har ändrat punktnumreringen i RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*, och i något fall upphävt en punkt i rekommendationen. Detta innebär att vissa av de hänvisningar som finns i redovisningsföreskrifterna inte längre är korrekta. Finansinspektionen har därför uppdaterat dessa hänvisningar.

Avsikten med remisspromemorian förslag att stryka meningen ”IAS 23 *Lånekostnader*, med det tillägg som framgår av punkt 45 i RFR 2 *Redovisning för juridiska personer*” var endast att stryka hänvisningen till RFR 2 *Redovisning för juridiska personer* eftersom den aktuella punkten upphävdes av Rådet i juni 2011. Det innebär att de institut som tillämpar 2 kap. punkt 5 allmänna råd ska lämna upplysningar enligt IAS 23 *Lånekostnader*.

Dessa ändringar jämfört med det remitterade materialet är av sådan karaktär att Finansinspektionen har bedömt att de kan beslutas utan att remitteras särskilt.

2.4 Hänvisningar till föreskrifter om offentliggörande av information

2.4.1 Information om kapitalbasen

Finansinspektionens ställningstagande

Finansinspektionen ändrar regeln i 6 kap. 4 § första stycket redovisningsföreskrifterna som hänvisar till 4 kap. i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering.

Ändringen innebär att detaljerad information om primärkapitaltillskott inte heller i fortsättningen behöver lämnas i årsredovisningen.

Remisspromemorian

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna

Finansbolagens Förening är positiv till Finansinspektionens förslag att inte kräva att informationen också lämnas i årsredovisningen.

Finansinspektionen skäl

Enligt 6 kap. 4 § första stycket redovisningsföreskrifterna ska kapitaltäckningsanalysen innehålla de uppgifter som ska lämnas enligt 3 kap. 1 och 2 §§ samt 4 kap. i FFFS 2007:5.

Som nämnts ovan ändrades FFFS 2007:5 vid årsskiftet 2010/2011. Utöver information om likviditetsrisker utökades bland annat informationskravet i 4 kap. 2 § om primärkapitaltillskott. Ändringen innebär krav på detaljerad information om primärkapitaltillskott.¹¹

Om Finansinspektionen inte ändrar hänvisningen till 4 kap. i FFFS 2007:5 skulle det innebära att informationen om primärkapitaltillskott även skulle behöva lämnas i årsredovisningen.

Finansinspektionens uppfattning är att denna information inte behöver lämnas i årsredovisningen. Informationen är så detaljerad att det är lämpligare att enbart lämna och offentliggöra den i enlighet med kraven i FFFS 2007:5.

2.4.2 Periodisk information

Finansinspektionens ställningstagande

Hänvisningen i 8 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna till 10 kap. FFFS 2007:5, ändras till 12 kap. FFFS 2007:5.

Remisspromemorian

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna

Har inga synpunkter.

Finansinspektionen skäl

Enligt 8 kap. 4 § andra stycket redovisningsföreskrifterna ska ett institut i delårsrapporten lämna uppgifter enligt 10 kap. FFFS 2007:5.

Genom ändringar i FFFS 2007:5, varav den senaste¹² trädde i kraft den våren 2011, har 10 kap. ändrat beteckning till 12 kap. Finansinspektionen uppdaterar därför hänvisningen i 8 kap. 4 §.

2.5 Klassificering av finansiella instrument

Finansinspektionens ställningstagande

De allmänna råden i 2 kap. 3 b och 4 h utgår.

¹¹ Ändrad genom FFFS 2010:12

¹² FFFS 2011:3

Remisspromemorian

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna

Har inga synpunkter.

Finansinspektionen skäl

Enligt Finansinspektionens uppfattning finns det inte längre något behov av de allmänna råden i 2 kap. 3 b och 4 h redovisningsföreskrifterna avseende klassificering av finansiella instrument som skulder eller eget kapital. De regler som finns i avsnittet om IAS 32 i RFR 2 *Redovisning för juridiska personer* innehåller tillräcklig vägledning i denna fråga.

2.6 Redaktionella och språkliga justeringar**Finansinspektionens ställningstagande**

En hänvisning från de allmänna råden i 2 och 4 kap. till lagrum görs genom att nya rubriker till råden införs.

De delar av det allmänna rådet 4 e i andra kapitlet som hänvisar till lättnadsregler vid införande av internationella redovisningsstandarder upphävs. Det allmänna rådet om lättnadsregler avseende IAS 19 behålls dock.

Ett nytt allmänt råd införs i anslutning till 8 kap. 5 § som förtydligar att delårsrapporter för koncernen bör upprättas enligt IAS 34 samt Rådets rekommendationer och uttalanden.

I bilaga 1 till redovisningsföreskrifterna rättas hänvisningen i punkt 3 i de allmänna råden till 26 §, från 4 kap. 2 § 4 ÅRKL, till 4 kap. 2 § 6 och 7 samma lag.

Remisspromemorian

Innehöll i princip samma förslag.

Remissinstanserna

Har inga synpunkter.

Finansinspektionens skäl

Det finns behov av ett antal ändringar i form av förtydliganden, ändringar av redaktionell karaktär och språkliga justeringar. Finansinspektionen inför bland annat följande ändringar:

Rubriken i 2 kap. om tillämpning av internationella redovisningsregler, och rubriken i 4 kap. om värdering av finansiella instrument, ändras så att de allmänna råden i 2 och 4 kap. blir tydligt knutna till ett lagrum.

Flera av de allmänna råden i 2 kap. om tillämpning av internationella redovisningsstandarder, punkt 4 e, upphävs eftersom Rådet har infört motsvarande regler i RFR 2. Det allmänna rådet, i samma punkt, om lättnadsregler avseende IAS 19 behålls däremot eftersom företag kan välja att tillämpa IAS 19 i juridisk person vid senare tidpunkt än övriga standarder.

Ett nytt allmänt råd införs i anslutning till 8 kap. 5 § som förtydligar att delårsrapporter för koncernen bör upprättas enligt IAS 34 samt Rådets rekommendationer och uttalanden.

I punkt 3 i de allmänna råden till 26 § i bilaga 1 fanns tidigare en felaktig hänvisning. I stället för att hänvisa till 4 kap. 2 § 4 ÅRKL, ska hänvisningen vara till 4 kap. 2 § 6 och 7 samma lag.

2.7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Finansinspektionens ställningstagande

Ändringarna ska träda i kraft den 31 december 2011 och tillämpas första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleddes den 1 januari 2011 eller senare och på delårsrapporter som upprättas för räkenskapsår som inleddes den 1 januari 2012 eller senare. Det finns inte något behov av övergångsbestämmelser.

Remisspromemorian

Innehöll samma förslag.

Remissinstanserna

Har inga synpunkter.

Finansinspektionen skäl

Ändringarna innebär bland annat att hänvisningar till andra rekommendationer och föreskrifter uppdateras. De nuvarande hänvisningarna är inte längre relevanta och försvårar för företagen när de efter kommande årsskifte ska upprätta årsredovisningar. Detta innebär att det är av stor vikt att föreskrifterna träder i kraft så snart som möjligt.

För att ändringarna ska kunna tillämpas redan på redovisningar som gäller räkenskapsår som inletts från och med den 1 januari 2011 behöver reglerna träda i kraft redan den 31 december 2011. Beträffande delårsrapporter saknas det skäl att göra reglerna tillämpliga redan för detta räkenskapsår. Istället är det lämpligt att reglerna ska tillämpas på delårsrapporter för räkenskapsår som inleddes från och med den 1 januari 2012 eller senare.

3 Förslagets konsekvenser

Finansinspektionen har identifierat ett behov av ett antal ändringar som inte innebär någon förändring i sak men som utgör förtydliganden, ändringar av redaktionell karaktär och språkliga justeringar. Ändringarna medför att redovisningsföreskrifterna blir lättare att tillämpa.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Enligt Finansinspektionens bedömning medför ändringarna tydligare och mer ändamålsenliga regler. Detta är till nytta för både samhället och konsumenterna.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 *Berörda företag*

Ändringarna berör samtliga kreditinstitut och värdepappersbolag, vissa finansiella holdingföretag, vissa filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag oavsett storlek.

För närvarande finns i Sverige drygt 140 kreditinstitut (banker och kreditmarknadsföretag), närmare 130 värdepappersbolag, knappt 70 finansiella företagsgrupper och närmare 70 filialer till utländska kreditinstitut och värdepappersbolag.

3.2.2 *Kostnader för företagen*

Enligt Finansinspektionens bedömning medför ändringarna mer användbara föreskrifter eftersom bland annat hänvisningar till Rådets rekommendation RFR 2 uppdateras.

Ändringarna är främst redaktionella och uppdaterade hänvisningar som inte innebär någon förändring i sak. Dessa ändringar har därför inte någon inverkan på företagens redovisning eller processer och system för framtagande av redovisningsinformation.

Därutöver upphävs de allmänna råden i 2 kap. 3b och 4h. Inte heller denna förändring torde innebära någon inverkan på företagen.

Ändringarna medför därför, enligt Finansinspektionens uppfattning, inte några administrativa eller finansiella kostnader av betydelse för företagen. Tvärtom torde konsekvensen bli det motsatta. Den administrativa bördan minskar och företagen blir mer effektiva då de uppdaterade hänvisningarna leder till mer användarvänliga redovisningsföreskrifter.

3.2.3 Konsekvenser för små företag

De genomförda ändringarna bedöms inte medföra några ytterligare konsekvenser för små företag jämfört med de som beskrivit ovan.

Ändringarna är inte av den karaktär att de kan upplevas som särskilt betungande för mindre företag eller drabba dessa hårdare. De positiva konsekvenserna såsom minskad administration och ökad effektivitet kommer även de små företagen tillgodo i samma utsträckning som de stora företagen.

3.2.4 Konsekvenser för konkurrensförhållanden

Ändringarna påverkar inte de berörda företagens konkurrensförmåga och leder inte till en snedvriden konkurrens på de finansiella marknaderna.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

Ändringsföreskrifterna medför inte något ökat behov av resurser för Finansinspektionen.

Ändringarna bidrar till att redovisningsföreskrifterna blir tydliga, ändamålsenliga och uppdaterade i samtliga hänvisningar. Detta torde medföra att antalet frågor till Finansinspektionen om exempelvis hänvisningarna till RFR 2 kan minskas.